

Janusz SAWONIEWICZ

**Przyczynek do poznania gąsieniczników (*Hymenoptera*,
Ichneumonidae) Pienin**

Wstęp

Fauna *Ichneumonidae* Pienin, licząca z pewnością setki gatunków, nie była dotąd badana. Uważa się, że z Polski wymieniono około 2500 gatunków *Ichneumonidae*, są to jednak tylko dane szacunkowe. Zwierzęta te są najlepiej poznane na Dolnym Śląsku i Pomorzu; tylko fragmentarycznie w okolicy Poznania, Warszawy i Białegostoku; z innych rejonów Polski mamy bardzo skąpe wiadomości dotyczące występowania tylko niektórych gatunków.

W niniejszej pracy wykorzystano materiał *Ichneumonidae* odłowiony na stanowiskach zlokalizowanych w różnych środowiskach Pienin, przede wszystkim jednak w zespołach trawiastych oraz w olszynie karpackiej; w innych zespołach roślinnych zebrano tylko pojedyncze osobniki.

Zasadnicze połowy przeprowadzono w ośmiu stanowiskach:

1. Młaka (*Valeriano-Caricetum flavae*) – ujście Ociemnego Potoku, wysokość około 430 m npp.
2. Olszyna karpacka (*Alnetum incanae*) położona na lewym brzegu Dunajca koło przystani flisackiej w Czorszynie, wysokość 450 m npp.
3. Podłaże – suche pastwisko o znacznym udziale roślin ciepłolubnych (zbiorowisko z *Salvia verticillata*), położone na południowym zboczu Trzech Koron zaraz nad Dunajcem, wypas przez cały okres wegetacyjny, wysokość od 460 do 500 m npp.
4. Polana Facimiech – roślinność trawiasta, wysokość 500 m npp.
5. Stolarzówka – łąka pienińska (*Anthylli-Trifolietum*), okresowo koszona, wysokość około 650 m npp.
6. Polana Białe Skąły położona w starodrzewiu bukowo-świerkowym na wysokości 670 m npp.
7. Wąwóz Sobczański – południowo-zachodnie zbocze Trzech Koron, roślinność ksero-termiczna (*Origano-Brachypodietum laserpitietosum*) przechodząca w wyższej partii w murawę naskalną (*Dendranthemo-Seslerietum*), wysokość od 650 do 750 m npp.
8. Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami (zbiorowisko z *Veratrum lobelianum* i *Laserpitium latifolium*), wysokość 900–970 m npp.

Poza wymienionymi stanowiskami *Ichneumonidae* zbierano również w innych punktach Pienin: Białe Skały — drzewostan, Gojny Las — łąka i drzewostan, góra Wżar, Sokola Perć, Wielka Dolina koło Przełęczy Szopka, Grabczycha, Gródek, Niedzica-Zamek, Sromowce Niżne i Krościenko (na wysokości 440 m npm).

Ichneumonidae odławiano czerpakiem „kosząc” po runie lub „na upatrzonego” z runa lub krzewów oraz na światło w Krościenku. Pojedyncze okazy otrzymano z hodowli.

Prawie cały materiał *Ichneumonidae*, który wykorzystano w niniejszym opracowaniu, został zebrany w różnych okresach przez następujące osoby: K. WINNIK — 5–7 V 1972, 7–8 VI 1972, 19–25 VII 1972, 1 X 1972 i 21–28 VI 1973; T. HUFLEJT — 21 VI–15 VII 1973 i 8 VIII 1973; oraz przez autora w dniach 18–25 V 1974 i 9–20 VII 1974. Pojedyncze okazy dostarczyli W. BAZYLUK, R. BIELAWSKI, E. KIERYCH i A. RODZIEWICZ. Łącznie zebrano 1665 okazów.

Większość gatunków została oznaczona przez autora, część okazów oznaczyli lub sprawdzili oznaczenia specjaliści z zagranicy: G. H. HEINRICH (Dyden, Maine, USA) R. HINZ (Einbeck, RFN),¹ Dr K. HORSTMANN (Würzburg, RFN) i M. IDAR (Uppsala, Szwecja)

Wszystkim wymienionym osobom za współpracę i pomoc w realizacji niniejszej pracy autor składa serdeczne podziękowania.

Wykaz gatunków

Ephialtinae

1. *Scambus detritus* (HOLMGR.). Holarktyka. — Zebrano 2 ♀ w olszynie karpackiej i na łące ziołoroślowej pod Trzema Koronami, 14 i 18 VII.
2. *Scambus signatus* (PFEFF.). Środkowa Europa. — Polana Facimiech, 1 ♀, 22 VI.
3. *Townesia tenuiventris* (HOLMGR.). Holarktyka. — Złowiono 1 ♀ w olszynie karpackiej, 21 VI.
4. *Acropimpla pictipes* (GRAV.). Europa. — Jedną ♀ złowiono na łące ziołoroślowej pod Trzema Koronami, 14 VII.
5. *Tromatobia ovivora ovivora* (BOHEM.). Holarktyka. — Młaka, 1 ♀, 16 VII.
6. *Clistopyga sauberi* BRAUNS. Wykazany ze środkowej Europy. — Młaka, 1 ♀, 16 VII.
7. *Acrodactyla quadrisculpta* (GRAV.). Holarktyka. — Gojny Las — łąka, 1 ♀, 12 VII.
8. *Zatypoda percontatoria* (MÜLL.). Holarktyka. — Młaka, 1 ♀, 16 VII.
9. *Coccygomimus contemplator* (MÜLL.). Europa. — Odłowiono 5 ♂ w olszynie karpackiej i w drzewostanie Białe Skały, V/VI–VII.
10. *Coccygomimus flavicoxis* (THOMS.). Gatunek eurosyberyjski. — Zebrano 1 ♀ i 18 ♂ w olszynie karpackiej, młace i przy zamku w Niedzicy, koniec V i VI.
11. *Coccygomimus conmixta* (KISS). Środkowa i południowa Europa, Kaukaz. Nowy dla Polski. — Zebrano 2 ♀ i 8 ♂ w olszynie karpackiej, młace i w drzewostanie Białe Skały, 19–25 V, leg. J. SAWONIEWICZ.
12. *Coccygomimus instigator* (F.). Palearktyka. — Wąwóz Sobczański, 1 ♂, 19 V.

13. *Coccygomimus melanacrias* (PERK.). Palearktyka. Nowy dla Polski. — Olszyna karpacka, Stolarzówka, Podłażce i Gojny Las — łąka, 2 ♀ i 3 ♂, V/VI–VIII, leg. T. HUFLEJT, J. SAWONIEWICZ.
14. *Itoplectis curticauda curticauda* (KRIECHB.). Palearktyka. — Odłowiono 5 ♀ — Stolarzówka, Wąwóz Sobczański, polana Facimiech, VI/VII.
15. *Itoplectis maculator* (F.). Palearktyka. — 6 ♀ odłowiono na łące ziółoroślowej pod Trzema Koronami, młace, Stolarzówce i w drzewostanie Białe Skały, VI/VII.
16. *Ephialtes quadridentatus* (THOMS.). Palearktyka. — Jedną ♀ wyhodowano z poczwarki *Pieridae* znalezionej w przesiewce ze ściółki bukowej pobranej w dolinie Potoku Pienińskiego.
17. *Ephialtes compuctor compuctor* (L.). Podgatunek eurosyberyjski. — Młaka, 1 ♀ i 1 ♂, 20 V.

Tryphoninae

18. *Netelia testacea* (GRAV.). Palearktyka. — Krościenko — ad lucem, 4 ♀ i 1 ♂, VI i IX.
19. *Netelia virgata* (FOURCR.). Palearktyka. — Krościenko — ad lucem, 1 ♂, 18 IX.
20. *Hybophanes scabriculus* (GRAV.). Palearktyka. — Krościenko — ad lucem, 1 ♂, 19 VII.
21. *Thymaris* sp. Odłowiono 6 ♂: Wąwóz Sobczański, Krościenko — ad lucem, Podłażce; V, VI i VIII.
22. *Polyblastus palaemon* SCHIÖDTE. Holarktyka. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 23 V.
23. *Polyblastus westringi* HOLMGR. Borealna część Palearktyki. — Gojny Las — runo w lesie przy potoku, 1 ♀, 28 VI.
24. *Polyblastus varitarsus* (GRAV.). Holarktyka. — Odłowiono 6 ♀ i 1 ♂ na łące ziółoroślowej pod Trzema Koronami, połowa VII.
25. *Ctenochira marginata* (HOLMGR.). Europa. — łąka ziółoroślowa pod Trzema Koronami, polana Facimiech, 1 ♀ i 1 ♂, VI/VII.
26. *Ctenochira propinqua* (GRAV.). Palearktyka. — łąka ziółoroślowa pod Trzema Koronami, polana Facimiech, 3 ♂, VI/VII.
27. *Dyspetes arrogator* HEINR. Palearktyka, gatunek górski. — Zebrano 12 ♀ i 2 ♂: polana Facimiech, olszyna karpacka, Białe Skały — polana, łąka ziółoroślowa pod Trzema Koronami, Wąwóz Sobczański; VI/VII.
28. *Cosmoconus ceratophorus* (THOMS.). Gatunek eurosyberyjski. — Odłowiono 12 ♀ i 8 ♂: łąka ziółoroślowa pod Trzema Koronami, polana Facimiech, Białe Skały — polana, młaka; VI/VII.
29. *Cosmoconus elongator* (F.). Palearktyka. — Stolarzówka, łąka ziółoroślowa pod Trzema Koronami, Białe Skały — polana, młaka; 2 ♀ i 7 ♂, koniec VI i VII.

30. *Cosmoconus hinzi* KASPAR. Europa. Nowy dla Polski. — Wielka Dolina k. przełęczy Szopka, 1 ♂, 24 VIII, leg. T. HUFLEJT.

31. *Tryphon auricularis* THOMS. Europa, środkowa Azja. — Podlaźce, 1 ♀, 25 V.

32. *Tryphon dublicatus* HEINR. Palearktyka. Nowy dla Polski. — Młaka, 6 ♀ i 2 ♂, 4 i 16 VII, leg. T. HUFLEJT, J. SAWONIEWICZ.

33. *Tryphon heliophilus* GRAV. Palearktyka. — Olszyna karpacka, 2 ♀, 9 i 12 VII.

34. *Tryphon relator* (THUNB.). Europa. — Stolarzówka, 1 ♀, 25 VII.

35. *Kristotomus laticeps* (GRAV.). Palearktyka. — Młaka, 1 ♂, 16 VII.

36. *Kristotomus ridibundus* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — 2 ♂, Wąwóz Sobczański, polana Facimiech, 22 i 28 VI.

37. *Eridolius alacer* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Stolarzówka, 1 ♂, 1 X.

38. *Eridolius laetus* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 13 VII.

39. *Eridolius pumilio* (HOLMGR.). Środkowa i północna Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 15 VII.

40. *Eridolius pygmaeus* (HOLMGR.). Północna Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 10 VII.

Adelognathinae

41. *Adelognathus chrysopygus* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Olszyna karpacka, 2 ♀, 12 VII.

Gelinae

42. *Acrolyta distincta* (BRIDGM.). Europa. — Olszyna karpacka, Wąwóz Sobczański, 2 ♀ i 2 ♂, V–VII.

43. *Lysibia nana* (GRAV.). Palearktyka. — Zebrano 3 ♀ i 2 ♂: olszyna karpacka, młaka, Podlaźce, Wąwóz Sobczański, Krościenko — ad lucem, V–VIII.

44. *Aclastus gracilis* (THOMS.). Holarktyka. — Olszyna karpacka, 1 ♀ i 9 ♂, 9–18 VII.

45. *Aclastus minutus* (BRIDGM.). Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 15 VII.

46. *Arotrephes* sp. Złowiono 1 ♀ na polnej drodze z Krościenka do Stolarzówki, 550 m npm, 18 V.

47. *Xiphulcus floricator* (GRAV.). Europa. — Białe Skąły — polana, polana Wymiarki, 2 ♀, V/VI.

48. *Polyaulon* sp. Stolarzówka, 1 ♀, 20 VI.

49. *Gelis agilis* (F.). Północna Palearktyka. — Wąwóz Sobczański, Białe Skąły — polana, zarośla otaczające Stolarzówkę, 4 ♀, V–VII.

50. *Gelis acarorum* (L.). Europa. — Sromowce Niżne, 1 ♀, 13 VII.

51. *Gelis gonatopijs* (THOMS.). Europa. — Podlaźce, 1 ♀, 18 VII.

52. *Gelis instabilis* (FOERST.). Cała Europa, Syberia. — Wąwóz Sobczański, Stolarzówka, łąka zioloroślowa pod Trzema Koronami, 4 ♀, 13–17 VII.
53. *Gelis melanocephalus* (SCHRANK). Europa. — Młaka, 1 ♀, 16 VII.
54. *Gelis micrurus* (FOERST.). Europa. — Polana Facimiech, 1 ♀, 27 VI.
55. *Gelis spinula* (THOMS.). Europa. — Sromowce Niżne, Podłaźce, 3 ♀, VII.
56. *Gelis vagans* (OL.). Europa. — Młaka, 6 ♀, V–VII.
57. *Mastrus inimicus* (GRAV.). Palearktyka. — Sromowce Niżne — na pniu *Populus* sp., 1 ♀, 14 VII.
58. *Helcostizus restaurator restaurator* (F.). Europa. — Podłaźce, 1 ♀, 13 VII
59. *Ethelurgus sodalis* (TASCHENB.) var. *niger* PFANK. Środkowa Europa. — Olszyna karpacka, 3 ♀, 10–12 VII.
60. *Charitopes chrysopae* (BRISCHKE). Europa. — Na polanie Wyrobek 26 II wysiano ze ściółki bukowej kokon *Hemerobiidae*, z którego 14 III wyleciał 1 ♂ pasożyta.
61. *Endasys erythrogaster* (GRAV.). Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀ i 2 ♂, V–VI.
62. *Endasys kriegeri* HABERM. Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♂, 13 VII.
63. *Glyphicnemis profligator* F. sensu HABERM. Palearktyka. — Młaka, olszyna karpacka, Stolarzówka, 11 ♂, VI/VII.
64. *Bathythrix brevis* (THOMS.). Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀ i 1 ♂, 23 V i 10 VII.
65. *Bathythrix claviger* (TASCHENB.). Holarktyka, Indie. — Sromowce Niżne — na pniu *Salix* sp., 1 ♀, 14 VII.
66. *Bathythrix collaris* (THOMS.). Północna Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 12 VII.
67. *Bathythrix fragilis* (GRAV.). Europa. — Młaka, 1 ♂, 20 V.
68. *Bathythrix linearis* (GRAV.). Palearktyka. — Stolarzówka, olszyna karpacka, 1 ♀ i 2 ♂, VI/VII.
69. *Bathythrix lamina* (THOMS.). Europa. — Młaka, olszyna karpacka, 1 ♀ i 1 ♂, 20 i 24 V.
70. *Bathythrix pellucidator* (GRAV.). Europa. — Olszyna karpacka, 51 ♀, 9–18 VII.
71. *Theroscopus politus* BRIDGM. Holarktyka. — Młaka, olszyna karpacka, 1 ♀ i 3 ♂, koniec V.
72. *Phygadeuon hercynicus* GRAV. Środkowa Europa. — Polana Facimiech, 1 ♀, 27 VI.
73. *Phygadeuon geniculatus* KRIECHB. Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 22 VI.
74. *Phygadeuon ovatus* GRAV. Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀ i 2 ♂, 25 V i 12 VII.
75. *Phygadeuon trichops* THOMS. Europa. — Stolarzówka, 1 ♀, 1 X.

76. *Stilpnus pavoniae* (SCOP.). Środkowa i północna Europa. — Młaka, olszyna karpacka, Wąwóz Sobczański, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀ i 5 ♂, VI–VII.
77. *Stilpnus tenebricosus* (GRAV.). Środkowa i północna Europa, gatunek górski. — Olszyna karpacka, Podłażce, 2 ♀ i 2 ♂, V/VI.
78. *Mesoleptus filicornis* (THOMS.). Europa. — Olszyna karpacka, młaka, 3 ♂, V–VII.
79. *Mesoleptus fulcipes* (FOERST.). Środkowa Europa. — Olszyna karpacka, młaka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 10 ♂, V–VIII.
80. *Mesoleptus marginatus* (THOMS.). Europa. — Olszyna karpacka, młaka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 5 ♀ i 7 ♂, V–VIII.
81. *Mesoleptus scrutator* (HAL.). Europa. — Olszyna karpacka, Białe Skały — drzewostan, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 4 ♂, V–VII.
82. *Cremnodes* sp. Młaka, zarosła otaczająca Stolarzówkę, 2 ♂, 18–20 V.
83. *Parmortha oviventris* (GRAV.). Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀ i 2 ♂, 24 V.
84. *Cubocephalus associator* (THUNB.). Europa. — Olszyna karpacka, 14 ♀ i 3 ♂, 10–15 VII.
85. *Cubocephalus nigriventris* (THOMS.). Środkowa i północna Europa, Kamczatka. — Olszyna karpacka, 1 ♀ odłowiono z kwiatów *Heracleum sphondylium*, 12 VII.
86. *Oresbius arridens* (GRAV.). Holarktyka. — Olszyna karpacka, 2 ♀, 12 VII.
87. *Colocnema rufina* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Polana Facimiech, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 2 ♀ i 1 ♂, VI/VII.
88. *Schenkia rufithorax* (STROBL.). Środkowa Europa. — Gojny Las — łąka, 1 ♀, 12 VII.
89. *Schenkia graminicola graminicola* (GRAV.). Europa. — Polana Wyrobek, Wąwóz Sobczański, 2 ♀, 6 i 15 VII.
90. *Pleolophus brachypterus* (GRAV.). Europa. — Olszyna karpacka, 2 ♀, 24 V i 12 VII.
91. *Aptesis nigrocinctus* (GRAV.). Europa. — Odłowiono 1 ♀ i 16 ♂: Sokola Peré, polana Wyrobek, Białe Skały — polana, olszyna karpacka, polana Facimiech, Gojny Las, młaka, Wąwóz Sobczański, Podłażce, V/VI–IX.
92. *Aptesis femoralis* (THOMS.). Europa. — Łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀, 10 VII.
93. *Agrothereutes abbreviator* (F.). Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 10 VII.
94. *Agrothereutes tibialis* (THOMS.). Europa. — Białe Skały, 1 ♀, 26 VI.
95. *Aritranis fugitivus* (GRAV.). Europa. — Grabczycha, 1 ♀, 28 VI.
96. *Pycnocyptus director* (THUNB.). Holarktyka. — Podłażce, łąka przy olszynie karpackiej, 2 ♀, V i VII.
97. *Idiolispa analis analis* (GRAV.). Palearktyka. — Stolarzówka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, olszyna karpacka, Podłażce, 1 ♀ i 4 ♂, V–VI i VIII.

98. *Trychosis ingrata* (TSCHEK). Europa. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀, 14 VII.
99. *Trychosis neglecta* (TSCHEK). Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 13 VII.
100. *Meringopus titillator* (L.). Palearktyka. — Grabczycha, 1 ♀, 28 VI.
101. *Mesostenus furax* TSCHEK. Środkowa Europa. — Wąwóz Sobczański, 2 ♀, V i VII.
102. *Mesostenus obnoxius* GRAV. Środkowa i północna Europa. — Wąwóz Sobczański, przełęcz Szopka — zarośla, 2 ♀ i 2 ♂, V i VII.
103. *Ateleute linearis* FOERST. Środkowa Europa, Skandynawia. — Młaka, Grabczycha, 1 ♀ i 1 ♂, V-VI.
104. *Acroricnus stylator* (THUNB.). Palearktyka. — Wąwóz Sobczański, Stolarzówka, 2 ♀, VII/VIII.

Banchinae

105. *Stilbops abdominalis* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 3 VII.
106. *Glypta ceratites* (GRAV.). Palearktyka. — Zebrano 8 ♀: Stolarzówka, młaka, Gojny Las — polana, polana Wyrobek, VII-VIII.
107. *Glypta extincta* RATZ. Środkowa i północna Europa. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀, 10 VII.
108. *Glypta mensurator* (F.). Palearktyka. — Stolarzówka, olszyna karpacka, łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, Wielka Dolina k. przełęcz Szopka, 3 ♀ i 4 ♂, VI-VIII.
109. *Glypta nigricornis* THOMS. Środkowa i południowa Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀ i 1 ♂, 14 VII.
110. *Glypta xanthognata* THOMS. Palearktyka. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀ i 2 ♂, V/VI.
111. *Lissonota bellator* (GRAV.). Palearktyka. — Zebrano 7 ♀ i 13 ♂: Podłaźce, polana Wyrobek, Stolarzówka, Gojny Las — polana, Białe Skały — polana, olszyna karpacka, VI-VIII.
112. *Lissonota catenator* (PANZ.). Środkowa i północna Europa. — Odłowiono 17 ♀: olszyna karpacka, Podłaźce, łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, młaka, polana Facimiech, Stolarzówka, polana Wyrobek, koniec V i VII.
113. *Lissonota cylindrator* (VILL.). Środkowa i północna Europa. — Stolarzówka, Wąwóz Sobczański, olszyna karpacka, 1 ♀ i 2 ♂, VI-VIII.
114. *Lissonota gracilentia* HOLMGR. Środkowa i północna Europa. — Podłaźce, 1 ♀, 13 VII.
115. *Lissonota variabilis* HOLMGR. Środkowa i północna Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 9 VII.
116. *Cryptopimpla errabunda* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 14 VII.
117. *Alloplasta piceator* (THUNB.). Palearktyka. — Przełęcz Szopka, 1 ♂, 19 V.

118. *Exetaster illusor* (GRAV.). Palearktyka. — Młaka, Wąwóz Sobczański, 3 ♀ i 3 ♂, 13–18 VII.

Scolobatinae

119. *Otenopelma xanthostigma* HOLMGR. Palearktyka. — Polana Facimiech, 1 ♀, 27 VI.

120. *Otenopelma lucifer* (GRAV.). Palearktyka, gatunek górski. — Stolarzówka, 1 ♂, 20 VI.

121. *Trematopygus vellicans* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Młaka, Wąwóz Sobczański, 1 ♀ i 1 ♂, VI/VII.

122. *Rhorus chrysopus* (GMEL.). Środkowa Europa. — Odłowiono 9 ♀ i 4 ♂: polana Facimiech, Białe Skały — polana, Wąwóz Sobczański, Stolarzówka; VI/VII.

123. *Rhorus exstirpatorius* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Stolarzówka, 1 ♂, 17 VII.

124. *Syntactus minor* (HOLMGR.). Palearktyka. — Młaka, Białe Skały, 2 ♂, 18 i 20 V.

125. *Pion fortipes* (GRAV.). Palearktyka. — Łąka zioloroślowa pod Trzema Koronami, Podłaźce, olszyna karpacka, polana Facimiech, 4 ♀ i 4 ♂, VI/VII.

126. *Rhaestus lativentris* (HOLMGR.). Europa. — Młaka, 1 ♀, 20 V.

127. *Sympherta ambulator* (THUNB.). Europa. — Olszyna karpacka, 6 ♀ i 1 ♂, VI/VII.

128. *Sympherta ullrichi* (TSCHEK). Środkowa Europa. — Olszyna karpacka, polana Facimiech, 1 ♀ i 2 ♂, VI/VII.

129. *Perilissus sericeus* (GRAV.). Europa. — Młaka, 1 ♂, 20 V.

130. *Lagarotis erythrocerus* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Polana Wyrobek, łąka zioloroślowa pod Trzema Koronami, Podłaźce, olszyna karpacka, 4 ♀, V i VII.

131. *Alexeter sectator* (THUNB.). Palearktyka. — Stolarzówka, Krościenko — ad lucem, Białe Skały — polana, 1 ♀ i 2 ♂, VI i VIII.

132. *Mesoleptidea cingulata* (GRAV.). Palearktyka. — Polana Facimiech, olszyna karpacka, 8 ♀, VI/VII.

133. *Mesoleptidea prosoleucus* (GRAV.). Europa. — Olszyna karpacka, polana Facimiech, łąka zioloroślowa pod Trzema Koronami, Białe Skały — drzewostan, 9 ♀ i 4 ♂, VI/VIII.

134. *Anisotacrus tenellus* (HOLMGR.), det. M. IDAR. Północna Europa. — Białe Skały — polana, 1 ♂, 18 V.

135. *Hadrodactylus tarsator* THOMS., det. M. IDAR. Środkowa i północna Europa. — Młaka, olszyna karpacka, 3 ♀ i 2 ♂, V–VII.

136. *Hadrodactylus nigrifemur* THOMS., det. M. IDAR. Europa. — Polana Facimiech, łąka zioloroślowa pod Trzema Koronami, 3 ♀, VI/VII.

137. *Hadrodactylus femoralis* (HOLMGR.) f. *nigricoxa* THOMS., det. M. IDAR. Europa. — Młaka, 2 ♀, 16 VII.

138. *Hadrodactylus* sp. n., det. M. IDAR. — Stolarzówka, polana Facimiech, Białe Skały, 3 ♀, 20–27 VI, leg. T. HUFLEJT, K. WINNIK.

139. *Phobetres cerinostomus* (GRAV.). Środkowa Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♂, 22 VI.

140. *Phobetres leptocerus* (GRAV.). Europa. — Krościenko — ad lucem, 1 ♂, 26 VII.

141. *Euryproctus bivinctus* HOLMGR. Europa. — Odłowiono 9 ♀ i 4 ♂: Białe Skały, olszyna karpacka, młaka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami Podlaźce, Stolarzówka, polana Facimiech, polana Wyrobek; VI/VII.

Porizontinae

142. *Campoplex coracinus* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. Europa. — Stolarzówka, 1 ♀, 18 V.

143. *Campoplex hadrocerus* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. Europa. — Stolarzówka, Wielka Dolina k. przełęczy Szopka, 10 ♀ i 1 ♂, 12 i 24 VIII.

144. *Casinaria mesozosta* (GRAV.). Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 6 VII.

145. *Casinaria morionella* HOLMGR. Europa. — Stolarzówka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 2 ♀, VII/VIII.

146. *Casinaria ischnogaster* THOMS. Europa. — Wielka Dolina k. przełęczy Szopka, 1 ♀, 24 VIII; Gródek: 1 ♀ wyhodowano z kokonu zebranego na *Populus tremula*.

147. *Casinaria tenuiventris* (GRAV.). Palearktyka. — Polana Wyrobek, 1 ♀, 14 VII.

148. *Charops cantator* (DE GEER). Środkowa i północna Europa, Syberia. — Polana Facimiech, 1 ♂, 28 VI.

149. *Nemeritis caudata* (SZÉPL.), det. K. HORSTMANN. Węgry, Polska. — Wąwóz Sobczański, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀ i 1 ♂, VI–VII.

150. *Nemeritis aequalis* HORSTM., det. K. HORSTMANN. Środkowa Europa. Nowy dla Polski. — Grabczycha, Wąwóz Sobczański, 1 ♀ i 3 ♂, VI/VII, leg. T. HUFLEJT, J. SAWONIEWICZ.

151. *Bathyplectes annurus contractus* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 22 VI.

152. *Bathyplectes brevitor* AUB., det. K. HORSTMANN. Jugosławia. Nowy dla Polski. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 24 V, leg. J. SAWONIEWICZ.

153. *Bathyplectes cingulatus* (BRISCHKE), det. K. HORSTMANN. Środkowa Europa. — Młaka, polana Facimiech, góra Wżar, 2 ♀ i 1 ♂, V i VI.

154. *Bathyplectes corvinus* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. Środkowa i południowa Europa. — Podlaźce, 1 ♂, 25 V.

155. *Bathyplectes curculionis* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. Środkowa Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 20 VI.

156. *Bathyplectes exiguus* (GRAV.), det. K. HORSTMANN. Holarktyka. — Polana Wyrobek, 1 ♀, 15 VII.
157. *Nepiesta hungarica* SZÉPL. Węgry. Nowy dla Polski. — Łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀ i 1 ♂, 14 VII, leg. J. SAWONIEWICZ.
158. *Nepiesta mandibularis* (HOLMGR.). Środkowa Europa. — Przełęcz Szopka — zarośla, Stolarzówka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 4 ♀ i 1 ♂, 18–19 V.
159. *Nepiesta tricingulata* HORSTM. RFN. Nowy dla Polski. — Białe Skąły — polana, 1 ♀ i 1 ♂, 18 V, leg. J. SAWONIEWICZ.
160. *Biolysia immolator* (GRAV.). Środkowa Europa. — Stolarzówka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀ i 2 ♂, 18–19 V.
161. *Pyracmon fumipennis* (ZETT.). Środkowa i północna Europa. — Podłażce, 1 ♀ i 1 ♂, 25 V.
162. *Synetaeris carbonella* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. Środkowa i północna Europa. — Białe Skąły — polana, 1 ♀, 18 V.
163. *Campoletis crassicornis* (TSCHEK), det. K. HORSTMANN. Środkowa Europa. — Przełęcz Szopka, Białe Skąły — polana, 1 ♀ i 1 ♂, 18–19 V.
164. *Campoletis holmgreni* (TSCHEK). Europa. — Polana Wyrobek, Białe Skąły, 2 ♀ i 1 ♂, V–VII.
165. *Dusona americana* (ASHM.), det. R. HINZ. Holarktyka. Nowy dla Polski. — Olszyna karpacka, 1 ♂, 12 VII, leg. J. SAWONIEWICZ.
166. *Dusona carpathica* (SZÉPL.), det. R. HINZ. Węgry. Nowy dla Polski. — Łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, Wąwóz Sobczański, 1 ♀ i 1 ♂, 14 VII, leg. J. SAWONIEWICZ.
167. *Dusona habermehli* (KRIECHB.), det. R. HINZ. Środkowa Europa. Nowy dla Polski. — Wąwóz Sobczański, jeden uszkodzony okaz, 18 VII, leg. J. SAWONIEWICZ.
168. *Dusona limnobia* (THOMS.), det. R. HINZ. Środkowa i północna Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♂, 10 VII.
169. *Dusona opaca* (THOMS.), det. R. HINZ. Środkowa Europa. — Wąwóz Sobczański, 2 ♂, 19 V.
170. *Dusona oxyacanthae* (BOIE), det. R. HINZ. Środkowa i północna Europa. — Polana Facimiech, 1 ♀, 28 VI.
171. *Dusona stragifex* (FOERST.), det. R. HINZ. Europa. — Białe Skąły — polana, 1 ♀, 26 VI.
172. *Dusona tenuis* (FOERST.), det. R. HINZ. Palearktyka. — Wąwóz Sobczański, 1 ♂, 3 VII.
173. *Dusona victor* (THUNB.), det. R. HINZ. Europa. — Stolarzówka, olszyna karpacka, 3 ♀ i 1 ♂, VI/VII.
174. *Cymodusa cruentata* (GRAV.), det. K. HORSTMANN. Europa. — Stolarzówka, Podłażce, 1 ♀ i 2 ♂, V i X.
175. *Cymodusa petulans* HOLMGR. Europa, Kazanń. — Wąwóz Sobczański, 3 ♀ i 12 ♂, V–VII.

176. *Cymodusa* sp. n. SAWONIEWICZ in litt. — Wąwóz Sobczański, 3 ♀ i 2 ♂, VI–VII, leg. J. SAWONIEWICZ.
177. *Phobocampe bicingulata* (GRAV.). Europa. — Białe Skały — polana, olszyna karpacka, 4 ♀ i 1 ♂, V i VII.
178. *Tranosema arenicola* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. Europa. — Przełęcz Szopka — zarośla, 1 ♂, 19 V.
179. *Diadegma ?annulicrus* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 25 V.
180. *Diadegma armillata* (GRAV.), det. K. HORSTMANN. Palearktyka. — Olszyna karpacka, 2 ♀, V.
181. *Diadegma combinata* (HOLMGR.), det. K. HORSTMANN. — Podłaźce, 2 ♀, 13 VII.
182. *Diadegma elishae* (BRIDGM.), det. K. HORSTMANN. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 12 VII.
183. *Diadegma erucator* (HOLMGR.), det. K. HORSTMANN. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 28 VI.
184. *Diadegma pusio* (HOLMGR.), det. K. HORSTMANN. — Wąwóz Sobczański, 1 ♂, 22 VI.
185. *Diadegma* sp. n. HORSTMANN in litt. — Wąwóz Sobczański 1 ♂, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami 4 ♀ i 21 ♂, leg. T. HUFLEJT, J. SAWONIEWICZ.
186. *Diadegma truncata* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. — Olszyna karpacka, 2 ♀, 20 i 28 VI.
187. *Macrus parvulus* (GRAV.). Środkowa Europa. — Gojny Las — runo w lesie przy potoku, Wąwóz Sobczański, 2 ♀, 22 i 28 VI.
188. *Hyposoter boops* (THOMS.), 2 ♀ det. R. HINZ (ze znakiem zapytania). Europa, Astrachań. — Młaka, olszyna karpacka, 7 ♀ i 18 ♂, 20–24 V.
189. *Olesicampe alboplica* THOMS., det. R. HINZ. Środkowa Europa. — Polana Facimiech, olszyna karpacka, 6 ♀ i 1 ♂, VII.
190. *Olesicampe auctor* (GRAV.), det. R. HINZ. Północna i środkowa Europa. — Łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀, VI.
191. *Olesicampe gracilipes* THOMS., det. R. HINZ. Północna Europa. — Olszyna karpacka, 5 ♀ i 4 ♂, 10–14 VII.
192. *Olesicampe longipes* (MÜLL.). Palearktyka. — Olszyna karpacka, 9 ♀ i 7 ♂, 12–15 VII.
193. *Olesicampe patellana* THOMS., det. R. HINZ. Środkowa i północna Europa. — Białe Skały — polana, Gojny Las — polana, Polana Wyrobek, Wąwóz Sobczański, 1 ♀ i 4 ♂, VI/VII.
194. *Olesicampe punctitarsis* THOMS., det. R. HINZ. Środkowa Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 9 VII.
195. *Olesicampe subcallosa* THOMS., det. R. HINZ. Środkowa i północna Europa. — Młaka, 2 ♀ i 1 ♂, 16 VII.

Cre mastinae

196. *Pristomerus vulnerator* (PANZ.). Palearktyka. — Podlażce, 1 ♂, 13 VII.
 197. *Cre mastus infirmus* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Podlażce, 1 ♀, 13 VII.
 198. *Temelucha discoidalis* (SZÉPL.). Środkowa Europa. — Polana Wyrobek, 1 ♀, 14 VII.

Phrudinae

199. *Phrudus* sp. — Białe Skąły, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 2 ♀, koniec V.

Tersilochinae

200. *Barycnemis filicornis* THOMS., det. K. HORSTMANN. Środkowa Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♂, 19 V.
 201. *Barycnemis harpurus* (SCHRANK). Palearktyka. — Podlażce, Białe Skąły, polana Wyrobek, młaka, 6 ♀ i 5 ♂, VI/VII.
 202. *Barycnemis* sp. n. HORSTMANN in litt. — Podlażce, olszyna karpacka, 2 ♀, 12–13 VII.
 203. *Heterocola proboscidalis* (THOMS.), det. K. HORSTMANN. Środkowa Europa. — Młaka, 1 ♀, 7 V.
 204. *Phradis decrescens* (THOMS.). Środkowa Europa. — Białe Skąły, 3 ♀, 26 VI.
 205. *Phradis interstitialis* (THOMS.). Środkowa i zachodnia Europa. — Góra Wżar, 1 ♀, 6 VI.
 206. *Phradis monticola* SZÉPL., det. K. HORSTMANN. Środkowa i zachodnia Europa. Nowy dla Polski. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 13 VII, leg. J. SAWONIEWICZ.
 207. *Phradis* sp. n. HORSTMANN in litt. — Młaka, 10 ♀ i 11 ♂, 5–7 V, leg. K. WINNIK.
 208. *Probles montanus* HORSTM. Środkowa i zachodnia Europa. Nowy dla Polski. — Stolarzówka, 1 ♀ i 1 ♂, 22 VII, leg. K. WINNIK.
 209. *Epistathmus crassicornis* HORSTM., det. K. HORSTMANN. Zachodnia Europa. Nowy dla Polski. — Stolarzówka, 1 ♂, 17 VII, leg. J. SAWONIEWICZ.
 210. *Tersilochus jocator* HOLMGR., det. K. HORSTMANN. Europa. — Podlażce, młaka, olszyna karpacka, Białe Skąły, góra Wżar, 4 ♀ i 4 ♂, (1 ♀ — f. *longicauda*), V/VI.

Ophioninae

211. *Ophion luteus* (L.). Holarktyka. — Krościenko — ad lucem, 2 ♀, 20–23 VI.

Mesochorinae

212. *Mesochorus brevicollis* THOMS. Północna Europa. — Polana Facimiech, 1 ♀, 26 VI.

213. *Mesochorus confusus* HOLMGR. Europa. — Olszyna karpacka, polana Facimiech, 2 ♀, VI/VII.

214. *Mesochorus giberius* (THUNB.). Europa. — Krościenko — ad lucem, 1 ♀ i 1 ♂, VI i IX.

215. *Mesochorus silvarum* CURT. Europa. — Młaka, 1 ♀, 20 V.

216. *Mesochorus vittator* (ZETT.). Holarktyka. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀, 10 VII.

217. *Mesochorus vitticollis* HOLMGR. Europa. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, Krościenko — ad lucem, 2 ♀, VII/VIII.

Metopiinae

218. *Chorineus longicalcar longicalcar* THOMS. Palearktyka. — Białe Skąły — runo w starodrzewiu, 1 ♀, 18 V.

219. *Chorineus* sp. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, 8 ♀, 19 V.

220. *Triclistus podagricus* (GRAV.). Europa. — Młaka, 1 ♀, 5 V.

221. *Triclistus longicalcar* THOMS. Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 13 VII.

222. *Exochus anospilus* THOMS. Środkowa Europa. — Podłazce, 1 ♀, 25 V.

223. *Exochus flavomarginatus* HOLMGR. Europa. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♂, 7 VII.

224. *Exochus fletcheri* BRIDGM. Opisany z Anglii. — Stolarzówka, Białe Skąły, 2 ♀, VI i X.

Anomalinae

225. *Trichionotus clandestinus* (GRAV.). Europa. — Białe Skąły — polana, 3 ♀ i 2 ♂, 25–26 VI.

226. *Trichionotus flexorius* (THUNB.). Palearktyka. — Wąwóz Sobczański, Grabczycha, 2 ♀ i 2 ♂, VI–VII.

227. *Agyrpon flaveolatum* (GRAV.). Palearktyka. — Młaka, Stolarzówka, 1 ♀ i 1 ♂, 19–20 V.

228. *Exochilum circumflexum* (L.). Holarktyka. — Podłazce, 1 ♀, 13 VII.

Acaenitinae

229. *Mesoclitus rufipes* (GRAV.). Północna i zachodnia Europa. — Podłazce, 2 ♀, 13 VII.

Microleptinae

230. *Oxytorus luridator* (GRAV.). Europa. — Stolarzówka, 2 ♂, 10 VII.

Orthopelmatinae

231. *Orthopelma mediator* (THUNB.). Europa. — Samec i samice wyhodowano z galasówki *Rodites rosae* L. zebranej z *Rosa* sp. — Białe Skały — polana, Podłaźce; 1 ♀ odłowiono na polanie Facimiech, 27 VI.

Collyriinae

232. *Collyria covator* (VILL.). Palearktyka. — Polana Facimiech, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 14 ♀ i 4 ♂, VI/VII.

Diplazontinae

233. *Homotropus signatus* (GRAV.). Holarktyka. — Krościenko — ad lucem, 1 ♀, 8 VIII.

234. *Syrphoctonus biguttatus* (GRAV.). Holarktyka. — Stolarzówka, 1 ♀, 25 VII.

235. *Syrphoctonus holarcticus* DILLER. Borealno-alpejski gatunek występujący w Holarktyce. Nowy dla Polski. — Grabczycha, 1 ♀, 22 VI, leg. T. HUFLEJT.

236. *Campocraspedon caudatus* THOMS. Europa. — Białe Skały — polana, 1 ♀, 26 VI.

237. *Syrphophilus bizonarius* (GRAV.). Holarktyka. — Łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, Stolarzówka, Białe Skały — polana, 4 ♀ i 1 ♂, VI/VII.

238. *Tymmophorus graculus* (GRAV.). Holarktyka. — Łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 2 ♀ i 3 ♂, VI/VII.

239. *Tymmophorus rufiventris* (GRAV.). Holarktyka. — Młaka, 1 ♂, 21 VI.

240. *Diplazon alpinus* (HOLMGR.). Środkowa i północna Europa. — Przełęcz Szopka — zarośla, 1 ♀ i 19 ♂, 19 V.

241. *Diplazon laetatorius* (F.). Wszystkie regiony świata. — Młaka, olszyna karpacza, Wąwóz Sobczański, polana Wyrobek, Stolarzówka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, Krościenko — ad lucem, 18 ♀, VII.

242. *Diplazon tetragonus* (THUNB.). Holarktyka. — Młaka, 1 ♂, 20 V.

243. *Promethes sulcator* (GRAV.). Holarktyka. — Krościenko — ad lucem, 3 ♀, 18 IX.

244. *Sussaba cognata albicoxa* (THOMS.). Europa. — Młaka, Białe Skały — polana, polana Facimiech, Stolarzówka, 3 ♀ i 4 ♂, V-VI.

245. *Sussaba erigator* (F.). Palearktyka. — Młaka, 1 ♀, 21 VI.

246. *Sussaba pulchella* (HOLMGR.). Holarktyka. — Młaka, olszyna karpacza, Stolarzówka, Białe Skały — polana, Wąwóz Sobczański, Krościenko — ad lucem, 3 ♀ i 10 ♂, V-VIII.

Ichneumoninae

247. *Centeterus opprimator* (GRAV.). Palearktyka. — Podłaźce, Wielka Dolina k. przełęcz Szopka, Białe Skały — polana, 2 ♀ i 3 ♂, VI-VIII.

248. *Centeterus major* WESM. Europa. — Wąwóz Sobczański, Podłażce, 1 ♀ i 1 ♂, V i VII.
249. *Diadromus troglodytes* (GRAV.). Europa. — Wielka Dolina k. przełęczy Szopka, Białe Skały — polana, 2 ♀, VI i VIII.
250. *Dicaelotus ruficoxatus* (GRAV.). Środkowa i północna Europa. — Podłażce, 1 ♂, 13 VII.
251. *Dicaelotus pumilus* (GRAV.). Holarktyka. — Podłażce, 8 ♂, 13 VII.
252. *Epitomus parvus* THOMS. Środkowa i północna Europa. Gatunek górski. — Olszyna karpacka, Wąwóz Sobczański, polana Facimiech, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, Stolarzówka, 2 ♀ i 8 ♂, koniec VI–VII.
253. *Mevesia arguta* (WESM.). Europa. — Młaka, Białe Skały — polana i starodrzew, 3 ♀, V–VI.
254. *Phaeogenes bellicornis* WESM. Europa. — Młaka, Stolarzówka, polana Wyrobek, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, Białe Skały, 4 ♀ i 3 ♂, V–VIII.
255. *Phaeogenes cephalotes* WESM. Środkowa i północna Europa, Kamczatka. — Stolarzówka, 1 ♂, 25 VII.
256. *Phaeogenes fulvitaris* WESM. Europa. — Krościenko — nad brzegiem Dunajca, 1 ♀, 16 VIII.
257. *Phaeogenes fuscicornis* WESM. Środkowa i północna Europa. Gatunek górski. — Młaka, Wąwóz Sobczański, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, Stolarzówka, olszyna karpacka, dolina Głębokiego Potoku, 8 ♀ i 7 ♂, VI–IX.
258. *Phaeogenes osculator* (THUNB.). Palearktyka. — Stolarzówka, 1 ♀, 18 V.
259. *Trachyarus corvinus* THOMS. Środkowa i północna Europa. Gatunek górski. — Gojny Las, 1 ♂, 12 VII.
260. *Alomya debellator* (F.). Palearktyka. Gatunek górski. — Młaka, Stolarzówka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 4 ♀ i 9 ♂, VI/VII.
261. *Barichneumon albosignatus* (GRAV.). Palearktyka. — Stolarzówka, 2 ♂, VII.
262. *Barichneumon bimaculatus* (SCHRANK). Europa, Iran. — Olszyna karpacka, polana Wyrobek, polana Facimiech, 3 ♂, VI/VII.
263. *Barichneumon locutor* (THUNB.). Palearktyka. — Stolarzówka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀ i 1 ♂, V.
264. *Barichneumon praeceptor* (THUNB.). Palearktyka. — Podłażce, 1 ♂, 13 VII.
265. *Barichneumon saturatorius* (L.). Europa. — Młaka, 1 ♂, 20 V.
266. *Cratichneumon culex* (MÜLL.). Palearktyka. — Olszyna karpacka, Krościenko — ad lucem, 1 ♀ i 1 ♂, VI–VII.
267. *Cratichneumon dissimilis* (GRAV.). Palearktyka. — Wielka Dolina k. przełęczy Szopka, łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 2 ♂, V i VIII.
268. *Cratichneumon foersteri* (WESM.). Środkowa Europa, Anglia. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 3 VII.

269. *Cratichneumon fabricator* (F.). Europa. — Młaka, olszyna karpacka, 1 ♀ i 3 ♂, V i VII.
270. *Cratichneumon pratincola* HEINR., det. G. HEINRICH. Środkowa i północna Europa. Gatunek górski. Nowy dla Polski. — Białe Skały — na polanie, 1 ♂, 26 VI, leg. K. WINNIK.
271. *Cratichneumon rufifrons* (GRAV.). Palearktyka. — Stolarzówka, 1 ♂, 20 VI.
272. *Cratichneumon varipes* (GRAV.). Palearktyka. — Olszyna karpacka, 6 ♂, 21–24 V.
273. *Cratichneumon versator* (THUNB.). Palearktyka. — Olszyna karpacka, 2 ♂, 24 V.
274. *Stenichneumon militarius militarius* (THUNB.). Palearktyka. — Wielka Dolina k. przełęczy Szopka, olszyna karpacka, 1 ♀ i 1 ♂, V i VIII.
275. *Patroclus sputator* (F.). Palearktyka. — Młaka, Podłaźce, Wielka Dolina k. przełęczy Szopka, góra Wżar, 4 ♀, V, VII–IX.
276. *Aoplus ochropis* (GMEL.). Holarktyka. — Młaka, olszyna karpacka, 1 ♀ i 1 ♂, 20–24 V.
277. *Aoplus ruficeps ruficeps* (GRAV.). Palearktyka. — Olszyna karpacka, 3 ♂, 23–24 V.
278. *Pterocormus albiger* (WESM.). Palearktyka. — Podłaźce, 1 ♀, 25 V.
279. *Pterocormus confusor* (GRAV.). Europa. — Olszyna karpacka, 1 ♀, 12 VII.
280. *Pterocormus gracilicornis* (GRAV.). Palearktyka. — Stolarzówka, 1 ♀, 12 VIII.
281. *Pterocormus insidiosus* (WESM.). Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 18 VII.
282. *Pterocormus melanotis* (HOLMGR.). Palearktyka. — Krościenko — brzeg Dunajca, 1 ♀, 16 VIII.
283. *Pterocormus molitorius* (GRAV.). Palearktyka. — Młaka, 1 ♀, 20 V.
284. *Pterocormus spurius* (WESM.). Środkowa Europa, Anglia. — Podłaźce, 1 ♀, 25 V.
285. *Pterocormus subquadratus* (THOMS.). Palearktyka. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀, 19 V.
286. *Pterocormus suspiciosus* (WESM.). Palearktyka. — Młaka, 1 ♀, 20 V.
287. *Diphyus subsericans* (GRAV.), det. G. HEINRICH. Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♂, 14 VII.
288. *Diphyus mercatorius mercatorius* (F.). Europa, Iran, Syberia. — Stolarzówka, 2 ♀ i 1 ♂, 12 VIII.
289. *Diphyus tricolor* (KRIECHB.), det. G. HEINRICH. — Łąka zióloroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀, 14 VII.
290. *Diphyus trifasciatus* (GRAV.). Palearktyka. — Stolarzówka, 1 ♂, 12 VIII.
291. *Triptognathus pulchella* (CHRIST). Środkowa Europa, Anglia, ?Syberia. — Góra Wżar, 1 ♀, 15 IX.

292. *Limerodops elongata* (BRISCHKE), det. G. HEINRICH. Palearktyka. — Polana Facimiech, 1 ♂, 27 VI.
293. *Exephanes ischioxanthus* (GRAV.). Europa. — Wąwóz Sobczański, 1 ♀, 19 V.
294. *Neotypus lapidator* (F.). Europa. — Krościenko — brzeg Dunajca, 1 ♀, 16 VIII.
295. *Linyces exhortator exhortator* (THUNB.), det. G. HEINRICH. Palearktyka. — Olszyna karpacka, 1 ♂, 28 VI.
296. *Hypomecus quadriannulatus* (GRAV.). Holarktyka, Birma. — Łąka ziołoroślowa pod Trzema Koronami, 1 ♀, 14 VII.
297. *Asthenolabus vitratorius* (GRAV.). Europa. — Młaka, 1 ♂, 16 VII.
298. *Platylabus intermedius* HOLMGR., det. G. HEINRICH. Szwecja, RFN, Rumunia. Nowy dla Polski. — Białe Skały — polana, 1 ♀, 25 VI, leg. T. HUFLEJT.
299. *Platylabus opaculus* THOMS., det. G. HEINRICH. Europa. — Stolarzówka, 1 ♀, 17 VII.
300. *Amblyjoppa fuscipennis* (WESM.). Europa. — Polana Facimiech, 1 ♂, 28 VI.

* * *

Przedstawiony powyżej wykaz 300 gatunków *Ichneumonidae* reprezentowany jest przez 1090 okazów, co stanowi około 65% zebranego materiału. Wiele okazów nie zdołano oznaczyć, podana więc lista nie wyczerpuje bogactwa gatunkowego również tych środowisk, w których skoncentrowano obserwacje, a tym bardziej stosunków ilościowych i jakościowych w różnych środowiskach całych Pienin. Daje się jednak zauważyć, że pewne gatunki były licznie łowione prawie wyłącznie w określonych środowiskach, co sugeruje, że są z nimi ściśle związane. Prawie tylko w olszynie karpackiej odławiano *Olesicampe alboplica*, *O. gracilipes*, *O. longipes*, *Hyposoter boops*, *Bathythrix pellucidator*, *Cuboccephalus associator*; na łące ziołoroślowej pod Trzema Koronami zbierano *Diadegma* sp. n., *Polyblastus varitarsus*, *Chorineus* sp.; na młacie — *Tryphon duplicator*. Większość jednak gatunków odławiano w różnych badanych środowiskach i niezależnie od wysokości npm. Były to zwykle gatunki występujące również w całej Polsce.

Do gatunków ściślej związanych z górami należą: *Tryphon duplicatus*, *Stilpnus tenebricosus*, *Dyspetes arrogator*, *Ctenopelma lucifer*, *Epitomus parvus*, *Phaeogenes fuscicornis*, *Trachyarus corvinus*, *Alomya debellator*, *Craticheumon pratincola*.

W systematyce *Ichneumonidae* nadal jest dużo niejasności. Między innymi nie wyjaśnione problemy w synonimice gatunków sprawiają, że często ograniczone są możliwości w korzystaniu ze starszych prac faunistycznych. Z tego względu jako gatunki nowe dla Polski wymienione zostaną te, które w ostat-

nich latach opisano i przedstawiono w pracach rewizyjnych oraz gatunki nowe dla nauki, jeszcze nie opisane, a wyróżnione w oparciu — przynajmniej częściowym — o materiał z Pienin. Są to: *Coccygomimus conmixta*, *C. melanacrias*, *Cosmoconus hinzi*, *Tryphon dublicatus*, *Hadrodactylus* sp. n., *Nemeritis aequalis*, *Bathyplectes brevitor*, *Nepiesta tricingulata*, *N. hungarica*, *Dusona americana*, *D. carpathica*, *D. habermehli*, *Cymodusa* sp. n., *Diadegma* sp. n., *Barycnemis* sp. n., *Probles montanus*, *Phradis monticola*, *Phradis* sp. n., *Epistathmus crassicornis*, *Cratichneumon pratincola*, *Platylabus intermedius*, *Syrphoctonus holarcticus*.

Przedstawione gatunki *Ichneumonidae* są pasożytami larw i poczwerek owadów z różnych grup systematycznych oraz pajęczaków. W motylach pasożytują przede wszystkim przedstawiciele podrodziny *Ichneumoninae*, *Banchinae*, *Porizontinae*, *Cre mastinae* oraz *Ephialtinae* (*Scambus*, *Coccygomimus*, *Itopectis*, *Ephialtes*), *Gelinae* (*Agrothereutes*), *Metopiinae*, *Anomalinae*. W stosunku do *Symphyla* wyspecjalizowały się podrodziny *Tryphoninae*, *Scolobatinae*, *Adelognathinae*, *Porizontinae* (*Olesicampe*), niektóre gatunki z *Gelinae*. W drapieżnych *Syrphidae* pasożytują gatunki z *Diplazontinae*, *Ethelurgus sodalis* i niektóre gatunki z rodzaju *Bathythrix*. Znanymi pasożytami pajęczaków (złóż jaj w kokonie) są przedstawiciele z rodzajów *Tromatobia*, *Clistopyga*, *Acrodactyla*, *Zaty-poda*, *Aclastus*, *Gelis*, *Trychosis*. *Aculeata* porażane są przez gatunki z rodzajów *Aritranis* i *Stylator*. W ksylofagach pasożytują *Helcostizus restaurator*, *Cuboccephalus associator*, *Pyracmon fumipennis*, *Mesoclitus rufipes*. Nadpasożyty rekrutują się głównie z podrodziny *Gelinae* (np. *Lysibia nana*) i *Mesochorinae*.

Instytut Zoologii PAN
00-950 Warszawa, Wilcza 64

РЕЗЮМЕ

[Заглавие: К изучению наездников (*Hymenoptera*, *Ichneumonidae*) Пенинов]

Основные наблюдения по *Ichneumonidae* Пенинов произведены в 1972—1974 гг. в 8 биотопах, находящихся на лугах, лесных полянах и уступах скал, а из древостоев — в карпатском ольшанике. *Ichneumonidae* собирали сачком на травянистой растительности и на кустарниках. Отдельные биотопы отличались по своему положению (от 400 до 970 м над у.м.) и по растительному покрову — от богатого и буйного на травянистом лугу (сообщество с *Veratrum lobelianum* и *Laserpitium latifolium*) под Тремя коронами до ксеротермического в Собчаньском ущелье. В работе принято во внимание 1090 особей (65% всех особей собранных в Пенинах), принадлежащих к 300 видам.

Поскольку материал, который имел в своем распоряжении автор, был небольшим, а определение отдельных представителей *Ichneumonidae* наталкивалось на

значительные трудности, настоящая публикация является небольшим предварительным, но первым сообщением по изучению этих паразитических насекомых в Пенинах.

16 видов, которые недавно были описаны, являются, наверное, новыми для фауны Польши; 6 видов оказались новыми для науки и будут описаны в других публикациях.

ZUSAMMENFASSUNG

[Titel: Beitrag zur Kenntnis der echten Schlupfwespen (*Hymenoptera*, *Ichneumonidae*) der Pieninen]

Die Beobachtungen der echten Schlupfwespen wurden in den Jahren 1972–1974 in 8 Biotopen des Pieniny-Gebirges durchgeführt. Die untersuchten Stellen wurden auf Wiesen, Waldlichtungen und Felsen sowie im karpatischen Erlenwald lokalisiert. Einzelne Fundorte unterschieden sich sowohl hinsichtlich ihrer Höhenlage (von etwa 400 bis 970 m ü.d.M.) als auch ihres Pflanzenkleides — von reichem und üppigem auf der Hochstauden-Wiese unter der Spitze von Trzy Korony bis xerothermem in der Sobczański-Schlucht. Die Ichneumoniden wurden aus Kräutern und Büschen gekätschert. In der vorliegenden Arbeit wurden 1090 Individuen (65 % aller in den Pieninen gesammelten Exemplaren) von 300 Arten berücksichtigt.

Mit Rücksicht auf das geringe verfügbare Material sowie auf die Schwierigkeiten beim Bestimmen von *Ichneumonidae* ist die vorliegende Arbeit ein kleiner, aber erster Beitrag zur Kenntnis dieser parasitischen Insekten der Pieninen.

16 Arten, die erst vor kurzem beschrieben worden sind, sind für die Fauna Polens sicher neu; 6 weitere Arten, die sich als neu für die Wissenschaft erwiesen, werden in einer anderen Veröffentlichung beschrieben werden.
